

Za gospodarje

Maribor, dne 11. aprila 1934.

Kaj je početi z nerodovitnim sadnim drevjem?

Ce nam noče sadno drevje roditi, pomagamo si lahko na razne načine. Vselej pa je treba zvedeti najprej vzrok nerodovitnosti. Vzrok nerodovitnosti utegne biti neugodno podnebje, slaba lega, slaba zemlja, včasih je vzrok tudi v drevju samem.

Ce je podnebje ali lega za kako sadno vrsto neugodna, kar poznamo najhitreje na tem, da ne more dobro dozoreti, in da pozebejo pogostoma cvetni popki, potem si pomagamo najlažje s tem, da precepimo drevo na kako drugo vrsto, ki je kraju primerna. Če pa je n. pr. mokra ali pusta zemlja vzrok nerodovitnosti, potem jo moramo usušiti, oziroma izboljšati z dobro zemljo ali kompostom. V tem slučaju si pomagamo pa tudi večkrat z gnojenjem in pomlajenjem drevja.

Čestokrat nam noče drevo roditi, ker je bilo pregloboko sajeno. Ta napaka se popravi redkokdaj s tem, da se odkoplje zemlja, drevo dvigne iz tal in spravi v pravo lego, kar je seveda le pri mlajših drevesih mogoče. Kadar pa drevo ne rodi zaradi premočne rasti, pomaga puščenje na deblu in vejah, kakor tudi to, da odsekamo v poletnem času nekatere korenine. Tudi oslabele drevje nam ne rodi. Tako drevje kaže pomladiti, zemljo okoli njega pa dobro pognojiti in izboljšati.

Pri peškastem sadju opazujemo pogostoma, da cvetje prehitro odpade. To se zgodi zaradi močnih poganjkov, ki vzrastejo poleg cvetja in porabijo večino redilnega soka za sebe, tako da se ne more cvetje popolnoma razviti. Najboljše je v tem slučaju, puščati vejam, vsled česar tako zastanejo v rasti, da ne morejo njih poganjki prerasti cvetja. Po vrtovih tudi noče po premočno gnojenih legah drevje roditi zaradi prebuje rasti. Zato najbolje storimo, če po takih

legah ne sadimo jabolk in črešenj, temveč le hruške, češnje in slive, katerim ugaja bolj vrtna zemlja.

Večkrat nam drevje tudi radi tega ne rodi, ker je zemlja v spodnji plasti popolnoma izpita. Po takih legah moramo zemljo dobro pognojiti. Posebno je v ta namen dobra gnojnica, razredčena z vodo in pomešana z vodo in pepelom. To zmes je vliti okoli drevja v tri do štiri luknje, katere napravimo po polmetra globoko z železnim drogom.

Davčne zadeve.

Š. F., Staranovavas. — Če se Vam je predpisalo na državni zgradarini 42 D, potem je vrednost za odsluženih 36 težakov ocenjena više kakor s 180 Din in sicer za 500 Din. Pri ocenitvi vrednosti odslužka je merodajna krajevno običajna mezda in vrednost hrane, ki jo date težaku. Če se Vam zdi ocenitev previsoka, je vložiti pri davčni upravi pritožbo tekom 30 dni po dostavi plačilnega naloga.

A. M., Spodnja Polskava in A. J., Sv. Duh pri Selnici. — Kmetovalcem, ki obdelujejo svoje posestvo sami in imajo več kot pet družinskih članov, se dopolnilni davek k zemljarini zniža za 5%, če dopolnilni davek ne presega 100 Din, za 4%, če dopolnilni davek znaša 100—500 Din, za 3% pri 500 do 1000 Din, za 2% pri 1000 do 2000 Din, za 1% pri 2000 do 3000 Din, za 0.5% pri 3000 do 5000 D. Za družinske člane se ne smatra one, ki so stalno odsotni, ali ki so zaposleni v tovarni ali obrti ali so pa v službi. Prijave za znižanje dopolnilnega davka je vložiti meseca januarja vsakega leta pri pristojnem županstvu. Prošenj, vloženih po tem roku, se ne upošteva, odnosno z opravičbo zamude le one, ki so vložene do 15. februarja.

B. V., Bizeljsko in F. V., Uršlja gora. — Leta 1932 je znašala osnovna zemlja:

rina 10% od katastralnega dohodka, lani pa 12%. Mogoče so zvišane tudi občinske ali druge doklade, sicer ne more biti tako velika razlika. Davčna uprava Vam mora dati pojasnilo o zvišanju. — Zemljiški davek si izračunate, če pomnožite katastralni donos po posestnem listu s 40, ako je isti nakazan v goldinarjih, odnosno z 20, če je izkazan v kronah, ter to svoto še pomnožite z 12. Če ugotovite razliko, povprašajte pri katasterski ali pa pri davčni upravi, ki Vam mora dati pojasnilo.

P. P., Bukovci. — Pri vsaki poneverbi jamči za storjeno škodo oni, ki je denar poneveril. Če imate potrđilo, da ste denar oddali županu ali pošti, ste za sebe kriti, za odškodnino bo se pa prijel o-nega, ki denarja ni na določeno mesto izročil. Pri davčnih rubežih sme denar sprejemati le zastopnik občine.

St. K., Osek. — Če Vam je umrl oče, ki je zapustil čisto dediščino do 100.000 Din in je do polovice dedič hčerka, do polovice pa vdova, potem je hčerka prosta plačila pristožbin, vdova pa ne.

A. Sp., Zgornja Sv. Kungota. — Leta 1926 ste bili spoznani stalno nesposobnim za vojaško službo in letos ste prejeli plačilni nalog za vojnino za leta 1932 in 1933. Pritožbe, ki bi bila vložiti pri davčni upravi, Vam ne moremo svetovati, ker je predpis ne le upravičen, marveč bi se Vam lahko odmerilo za 5 let nazaj.

Vojaške zadeve.

Odstop od podoficirske šole. S. L., Rečica pri Laškem. — Vložil sem prošnjo za sprejem v podoficirsko šolo, ker sem se pa premislil, prosim pojasnila radi preklica. — S tem, da se ne odzovete k zdravniškemu pregledu, ste že preklicali prošnjo za sprejem. Do prisege še namreč lahko vsak kandidat brez posledic opusti šolanje. Na vsa ostala vprašanja najdete pojasnila, če pazljivo čitate odgovore pod »Vojaška vprašanja« v našem listu.

Vojnica. L. I., Trgovič pri Veliki Nedelji. — Med vojno sem služboval pri železnici, zato sem bil vojaščine oproščen. Ker sem obdavčen z vojnico, prošim pojasnila, če je obdavčenje upravičeno. — Vojnico morajo plačati stalno

in začasno nesposobni, kakor tudi oni, ki so se na katerikoli način odtegnili vojaškemu službovanju. Ker omenjate, da ste bili pri naboru spoznani sposobnim za vojaško službo, zati vložite z 20 Din kolkom kolekovani priziv na prist. vojni okrug radi črtanja iz knjige vojničarjev.

Invalidska podpora. St. K. Lahonci pri Ivanjkovcih. — Ženin brat je invalid in je prejemal do leta 1921 invalidsko podporo. Ali ima pravico do kakšne podpore, ker radi bolezni težko opravlja svoje delo. — Sporočite nam vzrok, zakaj mu je bila leta 1921 invalidska podpora ustavljena in če se je prijavil pozneje radi pregleda po novem invalid. zakonu.

Isti. — Izplačevanje invalidnine je bilo sestri kot voj. vdovi ustavljeno leta 1929. Vložena prošnja je bila zavrnjena, s prizivom pa je zamudila rok. — Ker je 15dnevni rok za vložitev priziva po prejemu rešitve potekel, je s tem izgubljena tudi vsaka pravica po invalidskem zakonu.

Ljudski pravnik.

Izterjanje denarja od sina in žene. Bomaču. — Leta 1925 sta Vam žena in sin vzela 4000 Din, ki jih kljub obljubi sedaj nočeta vrniti. Vprašate, če dobite tožbo, ako ju tožite. — Vaša terjatev izvira iz kaznjivega dejanja sina in žene, vsled česar ni zaščitena in ju lahko tožite. Zdi se nam pa veliko bolj umestno, ako tožbo opustite in uredite zadevo na drug način. Ne priporočamo Vam tožbe proti ženi in sinu, ker ste vendar vsi domači ter bi ista napravila preveč hudega sovraštva.

Neprava kupna pogodba. J. H. Lju. — Imate majhno posestvo in enega sina, ki je dobil po svoji materi že delež. Pri delu Vam ne pomaga; sami ste že 70 let stari, vsled česar bi radi posestvo prodali. Sin ima tudi svoje posestvo. Vprašate, če morete prodati brez sina, ker on pravi, da bo pogodbo razveljavil. — Dokler ste na svojem posestvu sam gospodar, smete isto tudi sami prodati in se Vam ni treba ozirati na sinove besede. Kar napravite pravilno kupno pogodbo pri notarju!

Vdova obrtnika in kmečka zaščita.

Kah. — Ste vdova po obrtniku, ki je napravil precej dolga in Vam grozi sedaj nevarnost prodaje posestva. Vprašate, če ste zaščiteni. — Ker ni vprašanje natančno, Vam ne moremo točno odgovoriti. Ako je bil mož zaščiten, zlasti ako je njegov obdavčeni dohodek pretežno izviral iz poljedelstva in so dolгови nastali pred 20. 4. 1932, potem ste kmečke zaščite deležni tudi Vi, sicer pa ne.

Služnostna pravica vožnje v gozdu.

Tmav. — Na enako vprašanje smo že parkrat odgovorili. Preglejte stare letošnje priloge »Slovenskega gospodarja«, pa najdete zadovoljiv odgovor. Uredite zadevo z upraviteljem na lep način, ali pa se obrnite naravnost na lastnika.

Občinska imovina in združitev občin.

Flivte. — V Vaši občini se dela kataster in je imela dosedanja občina za to delo določen znesek 14.000 Din, ki so ga plačali davkoplačevalci te občine. Delo se bo letos nadaljevalo. Sedanji občinski odbor združene občine zahteva, da se ta imenovani znesek odda v skupno blagajno združene občine. Vaša dosedanja samostojna občina proti temu ugovarja. — Iz vprašanja sledi, da je bil omenjeni znesek imovina dosedanje občine. Ker se glede imovine ne morete sporazumeti v treh mesecih, bo spór glede sporne imovine rešilo razsodišče, ki je sestavi pristojno okrajno načelstvo. V to razsodišče izvoli vaša dosedanja občina 2 zastopnika, prav tako pa tudi nova združena občina 2 svoja; ti 4 razsodniki nato sporazumno določijo predsednika. Če pa se ne morejo zediniti, postavi predsednika ban. Isto velja tudi glede lastnine občinskega doma. Kar se pa doklad tiče, je pa stvar sledeča: Po združitvi ste vsi prebivalci ene same občine, zato plačujejo tudi vsi enake doklade. Ako upate, da bote uspešneje varovali koristi svoje dosedanje občine, zahtevajte pri pristojnem okrajnem načelniku, da se vam prizna pravica do krajevnega zbornice in do krajevnega predstojnika.

Pravice prevžitkarja. Zap. — Ste pre-

živitkar. Leta 1932 ste zboleli; ker Vam doma niso stregli, ste odšli drugam in zaklenili hišo in dile. Ko ste ozdraveli, ste zopet hodili na svoj dom, kjer imate preživitek. Tam so Vas vedno zmerjali, enkrat celo napadli z nožem in so vdrli

z vitrihom v Vašo hišo; ko ste kasneje hišo zopet zaklenili, ste pa enkrat ugotovili, da je bilo v hišo vlomljeno. Od lastnikov imate tudi še dobiti 5000 Din, ki bi jih morali plačati dne 2. 5. 1932. Vprašate, ali imate pravico zaklepiti hišo, ker niste pripisan na posestvo, če lahko tožite na izplačilo in če bote morali plačati pravdne stroške, ker imate ubožni list. — Ako imate za preživitek izgovorjeno določeno sobo (hišo), kjer lahko poljubno delate, kar hočete, potem isto tudi lahko zaklenete. Ako kdo udere, ga naznanite kar sami na sodišču. Ako je dolg nastal pred 20. 4. 1932, potem ga ne morete iztožiti, ker je dolžnik zaščiten in morate čakati na odplačevanje v 12 letnih obrokih. Ako najamete odvjetnika, odgovarjate sami za te stroške, ker je delal po Vašem naročilu, Vi pa dobite stroške povrnjene od nasprotnikov. Za denar pa sedaj ne morete tožiti.

Prošnja za pomilostitev. Lejol. — Zaradi demonstracije ste bili kaznovani na zaporno in denarno kazen. Radi bi prosili za pomilostitev, pa ne veste, kam se morate obrniti. — V svojem vprašanju sicer ne poveste, ali gre za sodno obsodbo, ali pa za politično. Zdi se nam, da gre za sodno, vsled česar bomo odgovorili glede take obsodbe. Ker je Vaša kazen že pravnomočno izrečena, se ista sme odpustiti samo po kraljevi milosti. Prošnjo za odpust kazni lahko vložite pri sodišču, ki Vas je obsodilo, ali pa neposredno na kraljevsko pisarno v Beogradu. Prošnje ni treba kolekovati. Morate pa prošnjo dobro utemeljiti. Ob enem zaprosite tudi za odložitve nastopa kazni, ker bote sicer morali kazen nastopiti kljub Vaši prošnji za pomilostitev.

Razna obvestila.

Cepljenje črešenj. Večkrat opazimo po vrtilih necepljeno črešnjo, ki rodi malo vredne drobnice. Ker imamo mnogo dobrih črešnjevih vrst, svetujem gospodarju, naj vsi slabe precepi. Če je drevo zdravo, je prav dobro, da precepimo. Cepi se lahko na različne načine, najboljše pa je okuliranje, to je cepljenje s popki, ki je danes v navadi. Drevo, ki ga hočemo precepiti, najprej posla-

dim, to je spomladí mu požagamo veje. Tako požene drevo mnogo mladih vej, katere precepimo z dozorelimi popki takih črešnjevih vrst, kakšne hočemo pač imeti. Prihodnjo pomlad porežemo vse mladike 30—40 cm nad cepilnim mestom. Ko cepljenci poženejo, jih privežimo k vrhom, da jih veter ne odlomi in ptiči ne mučijo. Prihodnje leto, to je tretje leto, prirežemo spet mladike, če so slabe, do polovice, sicer pa na tretjino, rane pa zamažemo s cepilno smolo. Precepimo vse črešnje, katere so dvomljive vrednosti, in pa divjake, katere izkopljete. Vsako novo posajeno drevo naj se cepi leto pozneje, da se okorenini. Za precepljevanje priporočamo tele vrste: Črno hrustavko, Veliko princesinjo, Kraljico Harterinjo, Bitnerjevo hrustavko, Winklerjevo belo srenico in Majniško črešnjo, Hedelfingerjevo orjakinjo. Vse te vrste rastejo krepko, imajo plode velike in so zelo rodne. Cepiči se dobijo po vseh drevesnicah.

Položaj na hmeljskem trgu. Položaj v hmeljski trgovini v Savinjski dolini je nespremenjeno miren, prometa in zanimanja je le malo ter se skuša uveljaviti zopet nižje cene. Pomladanska dela v hmeljskih nasadih dobro napredujejo. Rastlina je večinoma prav dobro prezimila. — Vojvodina: V hmeljski kupčiji je prišlo zopet do zastoja in le redko pride še do kakšnega manjšega zaključka. Pomladanska dela v hmeljskih nasadih so v polnem teku in pri razmeroma ugodnem vremenu prav hitro napredujejo. Računa se, da bo površina novih nasadov znašala do 400 ha. — Češkoslovaška: Pri sicer bolj mirnem razpoloženju je bilo tudi zadnjih 14 dni dnevno nekaj prometa. Povpraševanje je predvsem za cenéjše blago, za prvovrstno pa je manj zanimanja. Kupuje se za domače pivovarne in za izvoz. Zaloge so se nadalje skrčile in znašajo le še kakih 4000 stotov. Cene so nekoliko popustile in notira sedaj lanski žateški pridelek 51 do 61 Din za kg. Znamkovanih je bilo dosedaj 26.013 hal lanskega žateškega hmelja v skupni teži 32.787 stotov. Lanski pridelek iz Ušteka in Roudnic notira 48 do 53 Din za kg. Pomladanska dela v hmeljskih nasadih so se v tekočem tednu splošno pričela. Producenti so se pripravljali, da nasade mno-

go hmelja zopet na novo, vendar bo najnovejša tozadevna naredba, ki je stopila v veljavo dne 28. marca t. l., širjenje nasadov preprečila. — Najvišje cene, plačane zadnji čas za najboljši hmelj raznih provenienc, so bile naslednje: Nemčija Tettnang 90 Din za 1 kg, Anglija Golding 73 Din, Francija alzaški 67 Din, Češkoslovaška Zatec 61 Din, Jugoslavija savinjski 52 Din, Poljska Lublin 48 Din, Belgija Poperinghe 47 Din, Amerika kalifornijski 38 Din.

J. N. v K. Slišal sem, da so mariborski mali harmonikarji lepo nastopili v Beogradu. Kje se dobijo take male harmonike? — Mariborski harmonikarji so naročili svoje harmonike pri tvrdki Meinel in Herold v Mariboru. Ta firma ima svojo lastno tovarno vseh godal. Obrnite se na njo, ako kaj potrebujete. Prodajalna je v Gosposki ulici.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg dne 7. aprila 1934. Na tem trgu je bilo 15 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12—13, slanina istotako. Kmetje so pripeljali 2 voza sena po 25—30, 1 otave po 30, 1 slame 22, 27 voz krompirja 0.75—1, 28 vreč čebule 1—1.50, česen 6—8, zelje glava 1—1.50, kislo zelje 3, kisla repa 1.25—2, karfiola 4—10, okrovti 1—1.50, hren 6—7, itl. grah v stročju 16. Jabolka 6—10, suhe slive 8—12, celi orehi 10, luščeni 32—34. Pšenice je bilo 14 vreč 1.25, 3 rži 1, 18 ječmena 1, 22 koruze 1, 16 ovsa 0.75, 8 prosa 1.25, 4 ajde 1, 2 ajdovega pšena 3, 16 fižola 2—3. Smetana 10—12, mleko 1.50—1.75, surovo maslo 24—26, jajca po 50 par. Na trgu je bilo 113 kokoši po 20—30, 642 piščancev 25—55, 3 gosi 40, 11 puranov 40—60, 9 rac 18—20, 9 kozličkov 50—100, 17 kuncev 5—20 Din.

Mariborski svinjski sejem 6. IV. 1934. Na svinjski sejem dne 6. aprila 1934 je bilo pripeljanih 250 svinj in 1 koza, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 80 do 100 Din, 7—9 tednov stari 140 do 150 Din, 3—4 mesece stari 250 do 280 Din, 5—7 mesecev stari 320 do 350 Din, 8—10 mesecev stari 450 do 500 Din, 1 leto stari 750 do 1700 Din, 1 kg žive teže 6.50 do 7 Din, 1 kg mrtve teže 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 135 svinj.